

SLOVNICA SLOVENSKEGA JEZIKA KOT TUJEGA JEZIKA ZA GOVORCE MAKEDONŠČINE

Lidija Arizankovska

Filološki fakultet »Blaže Koneski«, Skopje

UDK 811.163.6'243'36(=163.3):371.671

Potreba po znanju jezika, ki ni naš prvi oziroma materni jezik, je stara, kolikor je staro človeštvo. Jezik je sredstvo za sporazumevanje med ljudmi in prav potreba po uspešnejšem in učinkovitejšem sporazumevanju nalaga potrebo po učenju drugega jezika oziroma jezikov, ki vodijo do tega cilja. Naš prvi oziroma materni jezik izraža našo identiteto in hkrati olajša usvajanje tujega jezika, spoznavanje slovnične strukture tujega jezika pa postavlja temelje za njegovo uspešno in pravilno usvajanje.

slovnica, slovenščina kot tuji jezik, makedonski govorniki, materni jezik, učenje in usvajanje tujega jezika

The need to know a second language which is not your mother tongue is as old as humanity. Language is a means of communication between people and the need for more successful and efficient communication imposes the need to learn another language or languages which aid the accomplishment of that goal. Your first language or mother tongue is the one that expresses your identity, but also the one that facilitates the adoption of the foreign language, while familiarization with the grammar and the structure of the foreign language sets the foundations for successful and appropriate adoption of this language.

grammar, Slovene as a foreign language, Macedonian speakers, mother tongue, learning and adopting a foreign language

Z učenjem in usvajanjem tujega jezika se je konec prejšnjega stoletja začelo intenzivneje ukvarjati več znanstvenih disciplin, predvsem jezikoslovje, pedagogika in psihologija, kar obenem kaže tudi kompleksnost oziroma interdisciplinarni pristop pri proučevanju te problematike. S to problematiko se je ukvarjalo veliko metodikov in jezikoslovcev, ki so skušali najti pristope in metode za lažje učenje tujega jezika. Nekatere učne metode se niso obdržale, druge pa so se pokazale kot učinkovite in se uporabljajo še danes. Preden preidemo k pregledu najrazličnejših pristopov in metod, si oglejmo nekatera splošna stališča, ki se nanašajo na ta tip pouka.

Glede na nekatera splošna stališča je treba pri proučevanju pouka tujega jezika nedvomno upoštevati tudi pouk maternega jezika. Čeprav gre za dva različna tipa pouka, naj bi pouk materinščine pripomogel k pouku tujega jezika, saj lahko znanja, pridobljena pri pouku maternega jezika, uporabimo kot instrument za pridobivanje začetnih, pa tudi novih spoznanj o svetu. Po drugi strani pa je materni jezik prvo sredstvo za izražanje misli, želja, potreb in mnenj. Kot pravita S. Koliševska in

P. Zojčevska (1980: 83), se zato v začetni fazi tako tujega (posebno če gre za mlajše učence) kot maternega jezika izvajajo naslednji postopki učenja jezika: poskus in napaka, nezavedno pomnjenje, imitacija, asociacija in analogija. V obeh primerih gre namreč za jezikoslovna spoznanja, ki obsegajo iste jezikovne komponente, usmerjene v pridobivanje istih jezikovnih veščin. Zato je treba pri pouku tujega jezika slediti fazam procesa pridobivanja jezikovnih kompetenc maternega jezika oziroma uporabljati tako imenovano *naravno metodo*.

V novejšem času pa pri tovrstnem pouku številni jezikoslovci, ki se ukvarjajo s to problematiko, izpostavljajo uporabo funkcionalnega pristopa, predvsem metodologije, ki oblikuje pouk v smeri potreb in ciljev slušatelja (gl. Минова-Гуркова 2003).

1 Posamezni pristopi in metode poučevanja tujega jezika

1.1

Richards in Rodgers (2001: 15) ugotavljata, da se že v 12. stoletju omenjajo različni pristopi in metode poučevanja jezika, ki se nanašajo na teoretično konsistenten sklop učnih postopkov, s katerimi se pri pouku jezika definira in ustvari najboljša praksa.

1.2

Sredi prejšnjega stoletja je ameriški jezikoslovec Anthony Edward izpostavil tri ravni konceptualizacije in organizacije, ki jih je poimenoval: *pristop*, *metoda* in *tehnika* (Richards, Rodgers 2001: 19). *Pristop* je definiral kot skupek korelativnih predpostavk, ki se ukvarjajo z naravo predavanja in učenja jezika. Poudaril je tudi, da je aksiomatičen ter da opisuje naravo predmeta, ki se predava. *Metodo* je označil kot celovit načrt za predstavitev jezikovne vsebine in ugotovil, da nekatere metode odstopajo od izbranega pristopa, nekatere pa na njem temeljijo. Poudarja, da je v nasprotju s pristopom, ki je aksiomatičen, metoda proceduralna. V okviru enega pristopa lahko obstaja več metod. *Tehnika* je po Edwardu tisto, kar se pravzaprav dogaja pri pouku. Pravi, da se tehnika uporablja za doseganje nekega neposrednega cilja. Poudarja, da mora biti tehnika usklajena z metodo, s tem pa tudi v sozvočju s pristopom.

1.3

V nadaljevanju prispevka si oglejmo metode poučevanja tujega jezika, ki so najpogosteje omenjane v angleški literaturi. Po Diane Larsen-Freeman (1986) so te metode naslednje: *slovníčnoprevodna metoda*, *neposredna metoda*, *slušnojezikovna metoda*, *tiha metoda*, *sugestopedija*, *metoda skupinskega jezikovnega učenja*, *metoda celostnega telesnega odziva* in *metoda komunikacijskega pristopa*.

1.3.1 Slovníčnoprevodna metoda

Kot ugotavlja D. Larsen-Freeman (1986: 4), je ta metoda ena starejših metod poučevanja tujega jezika. Pravi, da se je prej imenovala *klasična metoda* in se je uporabljala pri predavanju klasičnih jezikov, kot sta latinščina in grščina. V začetku prejšnjega stoletja so to metodo uporabljali, da bi učence spodbudili k branju literature

v tujem jeziku. Včasih je vladalo mnenje, da se bodo učenci, če pri pouku tujega jezika posvetimo več pozornosti slovnici ciljnega jezika, seznanili tudi s slovnico materinščine, kar bo privedlo do boljšega govorjenja in pisanja v materinščini. Ta metoda posveča veliko pozornosti učenju slovničnih pravil ciljnega jezika, ki se kasneje uporabljajo pri prevajanju iz ciljnega jezika v materni jezik.

1.3.2 Neposredna metoda

Tudi ta metoda ni nova (gl. Larsen-Freeman 1986: 18). Njen cilj je uporaba tujega jezika v vsakdanjem sporazumevanju. Po D. Larsen-Freeman ta metoda spodbuja učence, da se pri učenju tujega jezika vzdržijo uporabe maternega jezika. Neposredna metoda se je pojavila v začetku prejšnjega stoletja kot popolno nasprotje klasični metodi in nekaterim drugim tradicionalnim metodam, kar pomeni, da je osredotočena na govorjenje v ciljnem jeziku. Značilnosti te metode so: ciljni jezik mora biti uporaben, zato je treba pri pouku govoriti o vsakdanjih situacijah in stvareh; pri predavanju slovnice je treba uporabljati induktivni pristop, po katerem učenci utrjujejo slovnična pravila z uvajanjem ustreznih jezikovnih oblik v tujem jeziku.

1.3.3 Slušnojezikovna metoda

Ta metoda se, podobno kot neposredna metoda in v nasprotju s klasično metodo, osredotoča na učenje tujega jezika brez uporabe maternega jezika (Larsen-Freeman 1986: 31). Za razliko od neposredne metode uporablja slovnico tujega jezika v vsakdanji komunikaciji in ne gradi predvsem na bogatenju besedišča, kar je cilj neposredne metode. Pri slušnojezikovni metodi učenci ponavljajo slovnično pravilne stavke, ki jim jih pove njihov učitelj. Na ta način se učenci usposobijo za spontano uporabo jezikovnih konstrukcij kot rezultat imitacije in ponavljanja, vendar pa imajo majhno kontrolo nad končnim rezultatom naučenega ali je sploh nimajo.

1.3.4 Tiha metoda

To metodo prvič obravnava Caleb Gattegno leta 1963 v knjigi *Teaching Foreign Languages in Schools: The Silent Way* (Larsen-Freeman 1986: 51). V delu *Techniques and Principles in Language Teaching* je navedeno, da je eden glavnih principov te metode aktiviranje učencev in ustvarjanje neodvisnosti od učitelja, kar naj bi privedlo do tega, da se učenci naučijo izraziti svoje misli, percepcije in čustva v ciljnem jeziku. Učenci postanejo neodvisni, saj se opirajo le na svoja znanja, učitelj pa mora le nakazati informacije iz ciljnega jezika, ki jih učenci potrebujejo, in čim manj govoriti. Po tej metodi mora učitelj ustvariti situacije, ki usmerijo pozornost njegovih učencev na strukturo jezika; tako jim omogoča, da sami sprevidijo svoje napake in se popravijo.

1.3.5 Sugestopedija

D. Larsen-Freeman (1986: 72) omenja tudi to metodo, čeprav jo je razvil bolgarski psihoterapevt Georgi Lozanov in je bila večkrat označena za psevdoznanost, saj deluje tedaj, ko učenci verjamejo, da bo delovala. Cilj te metode je pomagati učencem, da se

otresejo prepričanj, da ne morejo uspeti, nato pa premagajo ovire pri učenju jezika. Po tej metodi učencem ni treba vlagati napora v učenje jezika. Pri sugestopediji se pristop k učenju jezika pomembno razlikuje od pristopov pri drugih metodah: učitelj pri pouku predstavi učno snov na igriv način, namesto da bi neposredno napeljeval na slovnična pravila, to pa doseže z uporabo glasbe in z avtoritativnim vedenjem. Pri tej metodi se veliko pozornosti posveča tudi posebni ureditvi učilnice.

1.3.6 Skupinsko jezikovno učenje

Po tej metodi učenci delajo skupaj (sedijo v krogu, ki predstavlja skupino, učenci pa so njeni člani), da bi razvili jezikovne aspekte, ki se jih želijo naučiti (Larsen-Freeman 1986: 89). Pozornosti se ne posveča samo jezikovnim sposobnostim učencem, temveč se upošteva tudi njihova želja po učenju jezika, odnos med učenci, telesni odziv in podobno. Prek skupinskega učenja jezika se spodbuja tudi interakcija, pozornost pa se posveča tudi čustvom učencev in težavam, s katerimi se soočajo pri usvajanju ciljnega jezika. Ni treba slediti niti programu niti učbeniku, temveč učenci preko konverzacije utrjujejo tisto, česar se je treba naučiti. Cilj te metode je, da ima učitelj svojega učenca za »celovito osebo« in ne loči njegovega intelekta od njegovih čustev. Takšna metoda zastopa intelektualno in emocionalno pripravljenost učenca, da ugotovi, kje dela napake, in da dovoli, da ga usmerjene korekcije privedejo do pravilnega odgovora.

1.3.7 Metoda celostnega telesnega odziva

D. Larsen-Freeman (1986: 109) omenja, da obstaja več različic metode, podrobneje pa predstavi različico, ki jo je razvil James Asher. V nasprotju s prejšnjimi metodami, ki se osredotočajo na govorjenje, se ta metoda osredotoča na jezikovno večščino poslušanja. Takšna ideja izhaja iz dejstva, da majhni otroci usvajajo materni jezik in se ga učijo s poslušanjem. Metoda spominja na neposredno metodo, s tem, da je pri tej metodi učencem dovoljeno, da govorijo tudi v maternem jeziku.

1.3.8 Metoda komunikacijskega pristopa

Ta metoda predstavlja interakcijo med pomenom jezika in končnim ciljem učenja (Larsen-Freeman 1986: 123). Avtorica ugotavlja, da jezikoslovci menijo, da sporazumevanje ne bo popolno, če bomo posvečali pozornost samo besedišču in jezikovnim strukturam, saj bodo učenci sicer znali pravila za uporabo jezika, ne bodo pa usposobljeni za rabo ciljnega jezika. Glavna značilnost te metode je sporazumevanje, v glavnem skozi igre, igranje vlog, reševanje problemov in podobno.

2 Metode poučevanja tujega jezika glede na *Skupni evropski jezikovni okvir*

2.1

Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO): *učenje, poučevanje, ocenjevanje* (The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR): Learning, Teaching, Assessment) je produkt projekta Language Learning for European Citizenship, v katerem sodelujejo vse države članice Sveta Evrope in Kanada kot opazovalka.

V njem je opis tistega, česar se je treba pri tujem jeziku naučiti, da bi ga lahko uporabljali v vsakdanjem govorjenju in občevanju z rojenimi govorniki tega jezika. SEJO vsebuje tudi opis znanj in veščin, ki jih moramo razviti, da bi lahko jezik uspešno uporabljali. Med drugim spodbuja metode za pridobivanje splošnih predstav in spoznanj o ciljnem jeziku, pa tudi pridobivanje sporazumevalnih veščin s posebnim pristopom k: jezikovni, sociolingvistični in pragmatični kompetenci (*Заедничка европска референтна рамка за јазици* 2012: 13). Pomembno je poudariti, da SEJO določa skupne referenčne ravni: A1, A2 (osnovna raven), B1, B2 (srednja raven) in C1, C2 (visoka raven), kar kandidatu omogoča, da v vsaki fazi spremlja napredek pri svojem učenju, lahko tudi doživljenjsko.

2.2

Glede metod poučevanja tujega jezika SEJO navaja, da obstaja veliko metod za učenje modernih jezikov. Svet Evrope že vrsto let promovira pristop, ki temelji na komunikacijskih potrebah učencev ter uporabi gradiv in metod, ki pomagajo zadovoljiti te potrebe in ki so zanje primerne. Poudariti je treba, da SEJO ne promovira konkretne učne metodologije, temveč ponuja in predstavlja opcije. Informacije o teh opcijah pridobijo praktiki pouka tujega jezika, nato pa na podlagi osebnih izkušenj ugotavljajo, kateri pristopi in metode so najboljši za učenje in usvajanje učne snovi (gl. *Заедничка европска референтна рамка за јазици* 2012: 138; SEJO 2011: 40).

3 Mesto slovnice pri pouku tujega jezika

3.1

Glede mesta in vloge slovnice pri pouku tujega jezika poudarjamo, da v praksi še vedno obstajajo različna stališča. Poučevanje tujega jezika je najprej izhajalo iz norm za poučevanje materinščine, torej učenja in usvajanja jezika preko slovničnih pravil, fonetičnih norm in leksike ciljnega jezika. Ko se je pokazalo, da pouk slovnice pri kandidatih, ki se učijo ciljnega jezika, zmanjšuje motivacijsko komponento, so praktiki skušali izstopiti iz splošnega okvirja učenja jezika in povečati učinkovitost pouka z vidika rabe ciljnega jezika v vsakdanjem govorjenju in občevanju. Takšne poskuse lahko strnemo v dva pristopa – funkcionalnega in komunikacijskega. Prvi pristop pri poučevanju tujega jezika obravnava slovnico glede na potrebe naravnega občevanja in zajema slovnične pojave, ki so nujni pri izražanju na določeno temo ali v situaciji, ki je karseda podobna realnemu svetu. Oziroma, kot poudarja M. Janeva (1992/93: 87), je glavni cilj funkcionalnega pristopa, da se osredotoča na pomen. To pomeni, da bosta pripravljavec programa in avtor učbenika (nato pa tudi učitelj in učenec/študent) verjetno producirala stavke, ki so si po pomenu podobni. Zaradi takšne podobnosti so možnosti za priklic navzkrižne asociacije povečane. Komunikacijski pristop pa pri poučevanju tujega jezika obravnava slovnico preko vzpostavljenega zaporedja učenja slovničnih pojavov. Pri tem mora biti usvajanje slovnične strukture le pripravljalna faza pri usvajanju ciljnega jezika, ne pa tudi končni cilj pouka. V povezavi s tem se sklicujemo na stališča Nakeva (1981: 141), ki pravi, da se jezik usvaja kot novo

verbalno sredstvo za izražanje lastnih in razumevanje tujih misli v okviru določenega števila tem in v različnih govornih situacijah. To pomeni, da predstavljajo izgovorjava, besedišče in slovnica samo temelj za oblikovanje jezikovne zmožnosti učencev. Slovničnega pojava se ne sme usvajati samega zase, temveč kot nepogrešljivo sredstvo za pravilno podajanje vsebine misli; vsebina in pomen sta primarna, slovnična sredstva pa so v službi tako vsebine kot pomena.

»Za sporazumevalno zmožnost je seveda najpomembnejša slovnična zmožnost, tj. sposobnost organiziranja stavkov tako, da izražajo pomen. Večina tistih (čeprav ne vsi), ki se ukvarjajo z načrtovanjem, poučevanjem in preverjanjem znanja, veliko pozornosti posveča prav vodenju procesa učenja, da bi jo izboljšali.« (SEJO 2011: 174)

Naše stališče glede tega vprašanja je, da mora slovnica pri pouku tujega jezika ohraniti svoje pomembno mesto v vseh fazah učenja jezika, saj mora biti temelj za učenje in podpora v celotnem usvajanju ciljnega jezika. Dobro razložena slovnična struktura in njena uspešna implementacija v govor učencev kot rezultat učenja sta samo osnova, učenec/študent pa mora, če želi ciljni jezik uspešno obvladati, izvesti tudi veliko vaj.

3.2 Mesto slovnice slovenskega jezika kot tujega jezika pri makedonskih govorcih

Na podlagi dolgoletnih izkušenj v procesu posredovanja lastnih znanj in ugotovitev, ki temeljijo na strukturalističnih analitičnih kontrastivnih raziskavah ter se osredotočajo na učenje in usvajanje slovenščine kot tujega jezika, zagovarjam stališče o nujnosti obvladovanja slovnične strukture tujega jezika, nadgrajene z ustrežno leksiko. Pri tem je treba izhajati iz prvega oziroma maternega jezika, ki ima funkcijo razlagalnega jezika, ob tem pa služi tudi za ugotavljanje diferencialnih posebnosti oziroma razlik med maternim in ciljnim tujim jezikom. Obvladovanje diferencialnih posebnosti obeh jezikov je predpogoj za uspešno usvajanje tujega jezika in usmerjanje k miselnemu procesu v procesu oblikovanja pravilnega izreka.

3.2.1 Kakšen je ta proces pri makedonski govorcih, ki se učijo slovenščine kot tujega jezika?

Prva faza: soočanje s slovenščino kot tujim, vendar južnoslovanskim jezikom. Gre za genetsko soroden jezik, katerega razumevanje je olajšano in njegovo usvajanje je na videz enostavno, vse do trenutka, ko je treba oblikovati jezikovni izraz, posebno pa v procesu govorenja.

Druga faza: soočanje z jezikovnimi posebnostmi slovenskega jezika na glasoslovni, oblikoslovni, skladenjski in leksikalni ravni, ki so predstavljene kontrastivno, v primerjavi z makedonščino. Poudarjanje sintetičnosti nasproti analitičnosti.

Tretja faza: postopno obvladovanje slovničnih posebnosti slovenskega jezika. Začnemo z glagolskim sistemom, saj je enostavnejši kot makedonski, nato preidemo na samostalniške besede, ki so bolj zapletene.

Četrta faza: uporaba pridobljenega znanja z izvajanjem vaj, samostojno oblikovanje izrekov in besedil.

Peta faza: nadgradnja besedišča in usvajanje posameznih specifik slovenskega jezika v primerjavi z makedonskim, na primer na skladenjski ravni (besedni red, podvojeni predmet in podobno).

Šesta faza: prepoznavanje razlik po različnih funkcijskih stilih in spoznavanje ustrezne terminologije.

Opomba: Vse faze spremlja veliko jezikovnih vaj, branje slovenskih besedil z različnimi temami, njihovo razumevanje preko iskanja ustreznih ekvivalentov, jezikovna analiza, pisanje in pogovor na zadane teme.

Poleg namenskih učbenikov pri pouku uporabljamo tudi druge pripomočke za učenje in usvajanje tujega jezika, kot so avdio- in videomateriali, ustrezna literatura in drugo.

Težave, ki jih imajo makedonski govorniki pri učenju slovenščine kot tujega jezika, se pojavljajo pri ustni interpretaciji oziroma v procesu govorjenja. K temu prispeva sorodnost slovenščine in makedonščine, ki največkrat povzroči jezikovne interference.

3.2.2 Poročilo o rezultatih ankete, ki so jo izpolnjevali študenti slovenščine kot tujega jezika na Filološki fakulteti »Blaže Koneski« Univerze »Sv. Cirila in Metoda« v Skopju (pripravila Emilija Neškoska, študentka drugega letnika, 2015)

V Makedoniji je mogoče slovenščino študirati na Filološki fakulteti »Blaže Koneski« Univerze »Sv. Cirila in Metoda« v Skopju. Študenti lahko študirajo slovenski jezik in književnost ter s tem pridobijo kompetence za jezik in književnost na diahroni in sinhroni ravni. Slovenščina se pravzaprav študira kot jezik, ki je relativno razumljiv, saj je podoben makedonskemu, čeprav sta si slovnici precej različni. Študent torej ne pridobi le sporazumevalnih in jezikovnih kompetenc, pač pa obenem spremlja tudi različnost in podobnost med njegovim maternim jezikom in jezikom, ki ga študira.

Poskušali bomo orisati načine učenja slovenščine, ki se uporabljajo pri predavanjih in vajah na naši fakulteti.

Cilj študija slovenskega jezika je, da nam, študentom, omogoči uspešno strokovno in kakovostno aplikacijo pridobljenih znanj, pridobivanje kulturoloških in sociolingvističnih kompetenc, interdisciplinarnih veščin za znanstveno raziskovanje jezika, pa tudi proučevanje nekaterih drugih kompatibilnih disciplin.

Učni predmeti so sestavljeni iz: predavanj (teoretični pouk), vaj (v laboratoriju in predavalnici), projektnih nalog, samostojnega učenja. Kot učne pripomočke uporabljamo slovenske učbenike, namenjene poučevanju tujcev. En učbenik uporabljamo kot pripomoček pri govornih vajah, saj vsebuje besedila za branje, ki pripomorejo k utrjevanju fonetično-fonološkega sistema, besednega naglasa, intonacije in podobno. V besedilih so obravnavane teme iz vsakdanjega življenja. Učimo se tudi splošnih izrazov, ki se uporabljajo pri vsakdanjem sporazumevanju. Pri vajah veliko pozornosti

posvečamo tudi modelom besedotvorja, razlikam med pogovornim in knjižnim jezikom, sferi in načinu uporabe jezika. Seznanili smo se s slovenščino v realni komunikaciji, njenih stilskih možnostih in posameznimi funkcijskimi stili, kar pomeni, da smo vstopili tudi v sfero lingvostilistike. Pišemo besedila na določene teme, v glavnem povezane z vsakdanjim življenjem, uporabljamo slovar besed, s čimer bogatimo naš besedni zaklad, tako makedonskega kot slovenskega jezika. Ob tem primerjamo oba jezika, kar je zelo pomembno za ugotavljanje razlik in podobnosti.

Glavni cilj študentov slovenistike je doseči raven samostojne rabe jezika, da bi lahko samostojno komunicirali o različnih temah z ostalimi govorniki slovenščine. Zagotovo ima pri tem pomembno vlogo naša profesorica slovenščine, ki izvaja predavanja in vaje na Filološki fakulteti »Blaže Koneski« v Skopju. Predavanja potekajo v makedonščini, vzporedno pa tudi v slovenščini. Profesorica pri pouku vzpostavlja interakcijo z nami in nas vključuje v pogovore o nam poznanih temah iz vsakdanjega življenja ter nas na ta način pripravlja za samostojno izražanje svojih stališč v slovenščini. Teme, o katerih razpravljamo v teh pogovorih, so prilagojene našemu nivoju znanja jezika.

Zelo pomembno je omeniti tudi organizacijo kulturnih prireditev. To so slovenski večeri, pospremljeni z glasbenimi točkami, pri katerih sodelujemo tudi študenti. Na naši fakulteti potekajo slovenski večeri, posvečeni slovenskim avtorjem ter jeziku in slovenski kulturi. Na ta način so vključene tudi strategije, ki se nanašajo na govorne aktivnosti pri javnem nastopanju, s čimer se pilijo tudi naratorske in interpretacijske sposobnosti ter kompetence, ob tem pa si študenti razširjamo obzorja s spoznavanjem slovenske književnosti in kulture. Tako kognitivno uzaveščamo tudi strukturo duha jezika.

Opisali bomo še en, nekoliko drugačen način, preko katerega se učimo slovenščino. Učenje jezika namreč niso samo jezikovne vaje in klasična predavanja profesorja, temveč so za razvoj jezikovnih sposobnosti zagotovo pomembne tudi druge aktivnosti, na primer gledanje filmov, delanje intervjujev, debata, jezikovne igre ipd. Pri gledanju avtentičnega edukativnega filmskega gradiva se ustvari bolj sproščeno vzdušje. Pri pouku književnosti se izboljšujejo intelektualne, moralne in emocionalne kompetence, zato so v študijski program vključena tudi literarna besedila z raznoliko leksiko. Zahvaljujoč naši profesorici smo se nekajkrat srečali tudi s slovenskimi pisatelji, ki so nam predstavljali svoja dela.

4 Zaključek

Sodobni pristop k učenju in usvajanju tujega jezika v glavnem sledi sodobnim tendencam po izvajanju metod za hitrejše in učinkovitejše učenje tujega jezika, predvsem za zadovoljevanje komunikacijske funkcije jezika, pri čemer jih skuša prikazati kot univerzalije. V tem procesu se je učenje in usvajanje slovnične strukture tujega jezika preko že usvojene slovnične strukture materinščine pokazalo kot nujno, opredelitev pristopa oziroma metode pri realizaciji pouka tujega jezika pa kot pravica do izbire. Le na ta način ne bo učenje slovenske slovnice za učence predstavljalo

»nečesa strašnega« in bo olajšalo njeno usvajanje. Rezultati pouka bodo najučinkovitejši tedaj, ko bo pouk oblikovan po metodologiji, ki gre v smeri potreb slušateljev ciljnega jezika in v smeri učinkovitosti pouka.

Literatura

- FERBEŽAR, Ina idr., 2004: *Sporazumevalni prag za slovenščino*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete.
- ЈАНЕВА, Марија, 1992/1993: Предавање и изучување граматика. *Годишен зборник*. Скопје: Филолошки факултет. 83–89
- КОЛИШЕВСКА, Соња, ЗОЈЧЕСКА, Пандора, 1980: Местото на мајчиниот јазик во наставата по странски јазици во основното училиште. *Литературен збор III/XXVII*. 83–87.
- LARSEN-FREEMAN, Diane 1986. *Techniques and Principles in Language Teaching*. England: Oxford University Press.
- МИНОВА-ЃУРКОВА, Лилјана (ур.), 2003: *Наставата по македонски јазик како странски: Состојби и перспективи*. Зборник I, II. Скопје: Универзитет »Св. Кирил и Методиј«, Филолошки факултет »Блаже Конески«.
- MITHCELL, Rosamund, MYLES, Florence, 2004: *Second Language learning Theories. Second Edition*. USA: Oxford University press.
- НАКЕВ, Спирос, 1981: Граматиката во наставата по странски (руски) јазик. *Годишен зборник*. Скопје: Филолошки факултет. 141–153.
- RICHARDS, Jack C., RODGERS, Theodore S., 2001: *Approaches and Methods in Language Teaching. Second Edition*. USA: Cambridge University Press.
- ROZMAN, Tadeja idr., 2010: *Nova didaktika poučevanja slovenskega jezika*. http://www.slovenscina.eu/media/kazalniki/kazalnik15/nova_didaktika_sporazumevanje.pdf
- Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje*, 2011. <http://www.europass.si/files/userfiles/europass/SEJO%20komplet%20za%20splet.pdf>
- Заедничка европска референтна рамка за јазици: учење, настава и оценување*, 2012. Скопје: Универзитет »Св. Кирил и Методиј«, Филолошки факултет »Блаже Конески«.